

KLISTRA

din linvarp

Även om man tycker att man har gjort allt man kan för att linvarpen ska hålla, kan den ändå brista. Det kan finnas olika anledningar; varpningen, hur du behandlar varpen t ex vid pådragning, att garnet är spunnet av korta fibrer eller att luften är torr. Genom att klistra lingarnet, antingen i härvor före varpningen, när det är varpat eller under tiden du väver, blir det starkare. Vi visar här några olika recept och metoder. Winnie Poulsen klistrar varpen med linfröavkok innan den dras på vilket även vi gjorde (sid. 58). Ett annat recept kommer från Alexander Bergers vävbok. Elsa Persson klistrar varpen när den är i vävstolen vilket även gäller för den metod från Doris Konradsson och Anita Lundgren, Östgötalin, som provats av Berit Grybäck på Capellagården.



Koka upp 100 g linfrö i 1–2 liter vatten tills fröna är helt urkokta, 5–10 minuter.



Sila ner i en större gryta.



Tillsätt kokande vatten till totalt ca 3 liter.



Gör ett droppprov med en sked. Det ska vara lite segt, men inte för tjockt.



3 liter räcker till ca 20 meter handduksvarp. Lägg i varpen och låt det dra in. Ta upp den när det har kallnat så mycket att det går att ta i den.



Tryck ur vätskan. Häng på tork. Ha tålmod, det tar tid att torka, minst en vecka. Sära inte på trådarna. När varpen är torr är den sträv och pappersaktig.



Winnie varpar med en varpsticka och får ett svepskäl med det antal trådar som är i varpstickan. Knyt om skälet med grovt garn. I andra änden av varpflätan finns ett skäl där trådarna ligger en och en. INNAN KLISTRING: Gör omknytningar som vanligt. Varpen dras på med redkam.



Varpen dras på med svepskälet. I andra änden finns ett skäl där trådarna ligger en och en, inredningsskäl. Behåll båda skälsticksparen, då är det enklare att dra fram. Låt skälstickorna med inredningsskälet vara rätt så tätt på solven – ca. 30 cm – så trådarna inte får plats att snärja sig. När man har dragit fram, kan man dra ett skaft i taget bakåt mot skälstickorna, för att se om små linfibrer har klistrat ihop varptrådarna. Om du varpar med två trådar och bara har ett skäl kan man ändå när allt är uppsatt sätta in ett par skälstickor i ett "enkeltrådsskäl". Är det tuskaft, trampar man fram skälet, annars lyfter man de skaft som tillsammans lyfter varannan tråd, eller så nära det går, och sätter in en sticka, och sedan en till i ett skäl som är "tvärtom".



Använd en lång och platt skyttel med tyngd. Denna har inborrade blytyngder. Väv med lågt skäl. Gör spolar dagen innan och lägg dem i en fuktig handduk.

KLISTRA MED TALG, SÅPA OCH MJÖL

Ur Alexander Bergers Jämtlands- och Härjedalsvävar. Vid klistring av lingarn bör man klistra lingarnshävorna innan man varpat. Detta sparar mera tid än det långsamma arbetet med klistringen vid vävstolen. Knyt om hävorna på flera ställen. Doppa ner och krama dem duktigt så att de blir riktigt genomblöta av klistret. Vrid hårt så att det mesta klistret rinner av. Häng upp och torka. Man ser att klistringen blivit jämn om trådarna ej klistra sig samman. När de är nästan torra skall man börja bobina dem.

Klister till 1 kg:

10 g rensad talg och 10 g gul såpa smältes i 2 ½ liter kokande vatten. 75 g vetemjöl och 25 g potatismjöl samt en kvarts liter kallt vatten röres till en jämn smet som tillsättes den kokande lösningen. Koka under vispning i 20–25 minuter. Fortsätt vispa tills det är ljummet, då man kan börja klistringen.

KLISTRA MED MJÖL OCH VATTEN

Elsa Persson klistrar varpen i vävstolen med en pensel, först på ovsidan och sedan på undersidan.

För penseln mot dig, ej fram och tillbaka – från solv till sträckbom.

Förbered dagen innan du skall väva så det hinner torka.

- 2 kaffekoppar vatten
- 1 tesked potatismjöl
- 1 tesked vetemjöl

Kokas 5–10 minuter till en slemmig konsistens.

KLISTRA MED STEARIN OCH MJÖL

Doris Konradsson och Anita Lundgren penslar klistret från sträckbom fram till solven. Börja väv genast, alternativt "tomtrampa" för att undvika att inte varptrådarna klistrar ihop med varandra.

- ett halvt julgransljus av 100% stearin
- 1 msk vetemjöl
- 1 liter vatten
- + eventuellt Atamon för konservering

Smält ljuset i vattnet, vispa/rör hela tiden för att undvika skiktning. Tillsätt vetemjöl och ev Atamon. Rör/vispa kontinuerligt tills massan kallnat. Atamon tillsättes för att förlänga hållbarheten och undvika att massan "surnar".